

косъ пò-навикнува, толкосъ пò-приближава писмото... (гледа пакъ писаното) Браво! опште малко и — азъ самъ би се калналъ, че това е писано съ ржката на онзи дъртелъ,... Боже прости ме... (слага писаното и съ задоволение разтрива ржцѣ) Добръ! много добръ!... До-ште време и това да дотрѣба. (мисли и се начумѣрва) А! Севастократоръ, архонтъ на непобѣдимитъ легиони, а сега робъ у българскиятъ царъ, робъ у Българетъ!... Каквъ срамъ! какво унижение!... (злобно потръсва глава и мълчи. Бързишкомъ дига глава и ухилено) Но, не се смущавай много, Исаче! Кой знае? Може твоето унижение да послужи за славата на твоето име, на твоето отечество; може сждбата да иска чрезъ унижение да те въздигне... (номислюва и се усмивва) Е-хе-хе! ний зехме да философствуваме... Сждбата? (клати глава) Глупий ти човѣче! сждбата си ти самъ! Постарай се самъ за себе-си и — ето ти сждбата, ето ти орисницата!... Така, Исаче, така... Тудоро! Тудорке!... Дъ ли е утишла? (мисли) Робъ у Асъня! робъ у Българетъ! страшно нѣшто!... Но какво? Не е ли въ нашитъ ржцъ да обърнемъ робството на царство? О! човѣкъ е хитъръ, той направва всичко, стига само да има тука (показва на челото си. Мисли) Казватъ, че народътъ го обича и за това той яко сѣди на престолътъ си. Празни хорати! Властолюбието е таквъ демонъ, штото накарва човѣка да потѣпква и нѣй-светото нѣшто. И обичъ, и признателность, и честность, и всички други подобни глупости, които чело-вѣцитъ кръстили съ име високи и благородни чувства, — всичко това е ништо за тойзи демонъ. И какъ бърже дѣйствува той на човѣка! Чудно нѣшто, наистина! Отпървомъ Иванку искаше да ме коли, да ме беси, да ме предава въ ржцѣтъ на правосѣдието, а сега го гледашъ, че сѣ съ царска корона сънува и бълнува. И какво му казахъ? Само това, че го бива за царъ и, ако би штѣлъ, би станѣлъ царъ. (смѣе се) Какво има въ тѣйзи хорати? — Празна мара тѣпанъ била! ама — на! сънь не го хвашта сега: дѣто сѣдне, дѣто стане, сѣ царска корона му се привижда... (разтрива ржцѣ) Добръ! добръ върви работата. Той се крие; той отбѣгва и не ште да се срѣшта съ мене. Добъръ знакъ е това. Замята, която му подпуснахъ, вижда се, успѣшно гризе сърцето му... (мълчешкомъ разбѣрква книгитъ на столътъ) Горкиятъ Иванку! мѣчи се сиромашътъ... Властолюбието пò-вече и пò-вече го обграшта